

Кисліченко У.А

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Науковий керівник – ст.викл. **Бурсова С. С.**

ВИХОВАННЯ ПОЗИТИВНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН ДІТЕЙ У РУХЛИВИХ ІГРАХ

***Анотація.** Стаття спрямована на висвітлення значення формування позитивних взаємовідносин у дітей дошкільного віку під час рухливих ігор. Аналізується вплив фізичної активності на їхні соціальні навички та емоційні стани. Окрема увага приділяється розкриттю деяких методів формування позитивних взаємовідносин дітей під час рухливих ігор.*

***Ключові слова.** рухливі ігри, позитивні взаємовідносини, діти дошкільного віку.*

Постановка проблеми. Важливість виховання позитивних взаємовідносин у дітей важко переоцінити, особливо в період дошкільного віку, коли формуються основні особистісні риси та моделі поведінки. Одним із ефективних і цікавих засобів досягнення цієї мети є використання рухливих ігор. Фізична активність у поєднанні з грою сприяє не лише здоров'ю дітей, але й формує навички співпраці, комунікації та вирішення конфліктів.

В умовах сучасного світу, де швидкі технологічні зміни та великий потік інформації визначають дитяче оточення, формування позитивних міжособистісних відносин у дітей стає надзвичайно актуальним завданням. Поєднання фізичної активності та ігрового спілкування може стати ефективним інструментом у вихованні позитивних стосунків підростаючого покоління. Рухливі ігри не лише сприяють фізичному розвитку, але й створюють позитивне середовище для взаємодії та вчать дітей спільно працювати та розв'язувати конфлікти.

Аналіз останніх досліджень. У дослідженнях О. В. Головки, О. В. Коваленко, О. О. Константінової, В. П. Кравця, Ю. С. Мітіної, О. В. Мудрик, Л. І. Столярчук висвітлювалися проблеми формування позитивних взаємовідносин дітей у рухливих іграх. Тема є незавершеною і містить багато додаткових запитань, які намагаються вирішити вчені з усього світу.

Виклад основного матеріалу. Розвиток соціальних навичок та взаємовідносин є ключовим аспектом у вихованні дитини, особливо на етапі дошкільного дитинства. У цьому контексті, рухливі ігри відіграють значущу роль у формуванні позитивних взаємовідносин між дітьми.

Фізична активність, поєднана з ігровим процесом, створює унікальні можливості для співпраці, комунікації та вирішення конфліктів. Вона має вагомий вплив на емоційний стан людини. Численні дослідження підтверджують позитивний ефект регулярних фізичних вправ на психічне здоров'я. Вироблення ендорфінів, так званих «гормонів щастя», під час тренувань сприяє підвищенню

настрою та зменшенню рівня стресу. Крім того, фізична активність допомагає поліпшити якість сну, знизити рівень тривожності та депресії, сприяє відновленню емоційного балансу.

Рухливі ігри відіграють важливу роль у розвитку комунікативних навичок у дітей та дорослих. Участь у колективних фізичних вправах сприяє формуванню навичок співпраці, командної роботи та ефективного спілкування. Взаємодія в межах ігрових сценаріїв розвиває навички слухання, вираження власних думок та вирішення конфліктів. Крім того, рухливі ігри сприяють створенню позитивного соціального середовища, де учасники вчаться сприймати інших, розвивають емпатію та взаєморозуміння [1, с. 24].

В цілому, обидві аспекти – вплив фізичної активності на емоційний стан і розвиток комунікативних навичок через рухливі ігри – взаємодіють та впливають на загальний психосоціальний розвиток особистості, сприяючи формуванню здорового, емоційно стійкого та соціально адаптованого індивіда.

Важливість спільної діяльності для соціального взаємодії в рухливих іграх полягає у створенні спільного досвіду, розвитку командної спрямованості та соціальних норм, формуванні емпатії та толерантності, а також у впливі на групову динаміку. Ці аспекти сприяють не лише фізичному розвитку, а й формуванню позитивного середовища для розвитку особистості та взаємин з оточуючими. Участь у рухливих іграх сприяє розвитку соціальних навичок, самооцінки та впевненості у власних можливостях, сприяючи, таким чином, гармонійному соціальному і емоційному росту учасників [2, с. 64].

Педагогічні методи виховання позитивних взаємовідносин через рухливі ігри включають в себе використання похвали та позитивного підкріплення. Похвала визнає досягнення дитини та підкреслює позитивні аспекти її участі у грі. Вона сприяє підвищенню самооцінки та мотивації дитини до активної участі у рухливих іграх.

Позитивне підкріплення, також може бути і позитивним підбурюванням, включає в себе використання винагород або похвали для підсилення певних позитивних здібностей чи поведінки. У контексті рухливих ігор це може означати підкреслення важливості співпраці, взаємодопомоги та позитивного спілкування між учасниками гри. Застосування цих методів сприяє формуванню позитивного емоційного клімату в групі та розвитку конструктивного спілкування між дітьми [4, с. 15].

Уроки взаємоповаги та відповідальності в контексті рухливих ігор становлять важливий елемент педагогічного процесу. Педагоги акцентують на важливості взаємоповаги, щоб діти вчилися поважати один одного в процесі гри. Це включає в себе розвиток вміння чекати своєї черги, слухати інших та дотримуватися правил.

Одночасно, навчання відповідальності передбачає розуміння наслідків власних дій та їх впливу на інших. В процесі рухливих ігор діти можуть навчатися взаємодії, виконувати свої обов'язки у команді, а також розуміти важливість спільної відповідальності за успіх в команді чи групі. Педагогічні підходи, що акцентують на

цих аспектах, сприяють формуванню позитивних взаємовідносин та розвитку характеру дитини.

Застосування прикладів взаємовідносин у повсякденному житті в контексті рухливих ігор є ключовим елементом педагогічного підходу. Педагоги намагаються впроваджувати ситуації, які дозволяють дітям переносити сформовані навички взаємодії на практику.

Наприклад, під час командних рухливих ігор діти можуть вчитися працювати разом для досягнення спільної мети, розподіляти обов'язки та допомагати один одному. Використання конкретних прикладів у повсякденних ситуаціях дозволяє дітям легше засвоювати цінності взаємовідносин та вбирати їх у свій етичний кодекс.

Такий педагогічний підхід сприяє не лише розвитку соціальних навичок, але і формуванню позитивних стосунків та емоційного інтелекту в межах дитячого колективу.

Ефективне вирішення конфліктів у дітей вимагає впровадження різноманітних методів та засобів, спрямованих на побудову конструктивних відносин та вирішення розбіжностей.

Техніки медіації серед дітей є ефективним інструментом, що сприяє розв'язанню конфліктів шляхом залучення третьої сторони, яка допомагає виявити причини конфлікту, розглянути різні точки зору та сприяє пошуку спільного рішення. Цей метод сприяє навчанню дітей активно слухати одне одного, розуміти почуття та потреби товаришів.

Залучення дітей до обговорення конфліктних ситуацій також є ефективним методом. Дитячі обговорення надають можливість висловити свої почуття, поділитися власною точкою зору та спільно шукати альтернативні рішення. Цей метод сприяє розвитку навичок співпраці, емпатії та вміння вирішувати конфлікти без агресії.

Формування вмінь вираження власних почуттів та розуміння інших є ключовим аспектом розвитку позитивних взаємовідносин у дітей. Це важливий етап у їхньому соціальному та емоційному виростанні.

Формувати вміння адекватно проявляти власні почуття допомагає дітям виявляти свої емоції, контролювати їх та адекватно реагувати на емоції однолітків. Діти, які навчаються розрізняти почуття інших, розвивають здатність співчувати та розуміти потреби інших людей, що сприяє покращенню комунікації між дітьми та робить їх менш схильними до негативних виявів емоцій. Заохочення висловлювати свої почуття також допомагає створити відкрите та підтримуюче середовище для дітей [3, с. 55].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Рухливі ігри представляють собою усвідомлену, емоційну діяльність дітей, тому виховання позитивних взаємовідносин дошкільників в них постає надзвичайно важливим завданням для вихователів ЗДО. Вони також грають ключову роль у вивченні дітьми соціальних навичок. Колективні рухливі ігри створюють можливості для співпраці, комунікації та розвитку лідерських якостей. Взаємодія в рамках ігрового

процесу сприяє формуванню вмінь слухати одне одного, розуміти почуття однолітків та ефективно вирішувати конфлікти.

Незважаючи на значний прогрес у вивченні впливу рухливих ігор на виховання позитивних взаємовідносин, існує потреба в подальших дослідженнях. Можливі напрямки включають більше глибокого розгляду впливу конкретних видів ігор на певні соціальні аспекти розвитку дітей, а також дослідження ефективних методів впровадження цих підходів у практиці дошкільної освіти.

Список використаних джерел

1. Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення : матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. 281 с.
2. Любчак Л.В. Методика організації ігрової діяльності: практикум. Вінниця : ЦОП «Документ Принт», 2017. 196 с.
3. Пальчевський С.С. Педагогіка: Навч. посіб.. К.: Каравела, 2007. 576 с.
4. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку. Львів : ВНТЛ, 2008. 336 с.

УДК 373.2.016:81'233

Кисліченко У.А.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Науковий керівник – к.п.н, доц. **Зімакова Л.В.**

НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ СУРЖИКА НА ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

***Анотація:** У статті порушено актуальну на сьогоднішній час проблему змішаного українсько-російського мовлення, відомого ще під назвою «суржик». Розглянуто визначення цього поняття, причини появи суржику, шляхи його подолання у мовленні дітей дошкільного віку. Сформульовано поради батькам щодо збереження чистоти мови в сімейному оточенні.*

***Ключові слова:** суржик, змішане мовлення, українсько-російське мовлення, діти дошкільного віку, робота з батьками.*

Постановка проблеми. Мовна ситуація в Україні є однією з важливих проблем сьогодення. Актуальність проблеми використання в мовленні суржика з початком повномасштабного вторгнення Росії в Україні різко зросло. Лексему “суржик” вживають переважно на позначення українсько-російського змішаного мовлення. В умовах війни вкрай важливо зберегти чистоту української мови та навчити наступне покоління говорити чистою українською. Психологи та педагоги довели, що дошкільний вік є сензитивним періодом для оволодіння дітьми мови, тому так важливо дбати про чистоту дитячої мови змалечку. Збереження цілісності України, розквіт її як